

Täysistunto

Keskiviikko 10.6.2020 klo 14.00—20.50

13. Hallituksen esitys eduskunnalle tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 50/2020 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 7/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 7/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläinen.

Keskustelu

19.53 **Suna Kymäläinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Esityksessä on kyse direktiivin implementoinnista. Ehdotettavilla laeilla liikenteen palveluista annetun lain ja ajokorttilain muuttamisesta pannaan täytäntöön maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin ja ajokorteista annetun direktiivin muuttamisesta annettu direktiivi.

Lisäksi ajokorttilakiin tehdään täsmennys siitä, että unenaikaiset epileptiset kohtaukset ovat ryhmän 1 ajokortin terveysvaatimusten täyttymisen esteenä. Ajokorttilakiin ja liikenteen palveluista annettuun lakiin tehdään lisäksi eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Valiokunta ehdottaa lakiehdotusten hyväksymistä muutettuina ja ehdottaa yhtä lausumaa.

Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta, 28 §:n poikkeukset kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimuksesta: Asiantuntijakuulemisissa valiokunnan huomiota on kiinnitetty päätoimisuuden määritelmään, jota on pidetty epäonnistuneena. Valiokunta kiinnitti mietinnössään huomiota siihen, että ajoneuvon kuljettamisen ei yleensä katsota olevan kuljettajan päätoimi silloin, kun siihen käytetään vähemmän kuin 30 prosenttia säännöllisestä kuukausittaisesta työajasta. Direktiivi määrittelee seurantajaksoksi kuukausittaisen työajan. Saadun selvityksen perusteella poliisi kuitenkin tarkastelee käytännössä tilannetta useamman kuukauden ajalta. Seurantajakso voi olla 2–4 kuukautta ja joissakin tilanteissa jopa 6 kuukautta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykyinen menettely, jossa ammattipätevyyspoikkeusten valvonta perustuu poliisin kokonaisarvioon, on koettu toimivaksi. Koska kokonaisharkintaan perustuva poliisin käytäntö on koettu käytännössä hyvin toimivaksi ja tulkintatilanteet ovat hyvin erilaisia, valiokunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi täsmentää säännöstä säätämällä tietystä poliisin harkintaa sitovasta tarkasteluajanjaksosta. Valiokunta painottaa kuitenkin mietinnössään, että tulee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2020 vp

tarkoin seurata säännöksen toimivuutta ja tarvittaessa on ryhdyttävä toimiin määritelmän täsmentämiseksi.

Tämän vuoksi valiokunta esittää hyväksyttäväksi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkkaan kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyksiä koskevien poikkeusten toimivuutta ja säännösten valvontaa varmistaen niiden käytännön toimivuuden sekä ryhtyy tarvittaessa toimiin poikkeusten täsmentämiseksi.”

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyydestä: Asiantuntijakuulemisessa on laajasti vastustettu lisäystä, jolla Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin määräysenantovaltuus perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen sisällöstä ja sen käytännön toteutuksesta. Valiokunta on päättänyt täsmentää määräysenantovaltuutta koskemaan vain Liikenne- ja viestintäviraston hallinnoimia ja sen toimivaltaan kuuluvia kokeita, jotta ei synny virheellistä tulkintaa, että valtuus koskisi opetus- ja kulttuuriministeriön tai Puolustusvoimien järjestämiä kokeita.

Vielä 38 § kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyttä koskevien asiakirjojen säilyttämisestä: Ajokorttidirektiivin liitteessä 3 säädetään moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavista fyysistä ja henkistä suorituskyykyä koskevista vaatimuksista. Liitteen kohdassa 5 säädetään, että jäsenvaltiot voivat asettaa ajokortin antamiselle ja sen myöhemmälle uudistamiselle kyseisen liitteen vaatimuksia ankarampia vaatimuksia. Ajokorttidirektiivin liitteessä 3 epileptiset kohtaukset luokitellaan vakavaksi vaaraksi liikenneturvallisuukselle. Direktiivin mukaisesti viranomaisen on päätettävä epilepsian vakavuudesta, kliinisestä muodosta ja etenemisestä, saadusta hoidosta ja sen tuloksista, kun harkitaan sitä, voidaanko ajokortti antaa tai uudistaa. Liikenneturvallisuuksia voidaan pitää tärkeänä yleisenä etuna. Suomessa epilepsiaa hoitavien neurologian erikoislääkäreiden ja liikennelääketieteen asiantuntijoiden kesken vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että myös yöaikaiset epileptiset kohtaukset ovat suuri riski kuljettajan ajokyvylle ja turvalliselle liikkumiselle. Aiemmin asiasta on ohjeistettu Liikenne- ja viestintäviraston terveydenhuollon ammattilaisille suunnatuissa ajoterveysohjeissa, mutta sääntely on tarpeen tuoda lain tasolle. Asian nostaminen säädöskentälle varmistaa kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun epilepsian ja ajo-oikeuden välisten arvioiden suhteen.

Arvoisa herra puhemies! Uusi tieliikennelaki on astunut voimaan 1. päivänä kesäkuuta 2020. Tämän vuoksi valiokunta on korjannut lakiviitteen koskemaan uutta tieliikennelakia. Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus: ”Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 50/2020 sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen valiokunnan muutosehdotuksineen. Eduskunta hyväksyy yhden lausuman.” Siitä jo selostin yllä: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkkaan kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyksiä koskevien poikkeusten toimivuutta ja säännösten valvontaa varmistaen niiden käytännön toimivuuden sekä ryhtyy tarvittaessa toimiin poikkeusten täsmentämiseksi.”

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 50/2020 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.